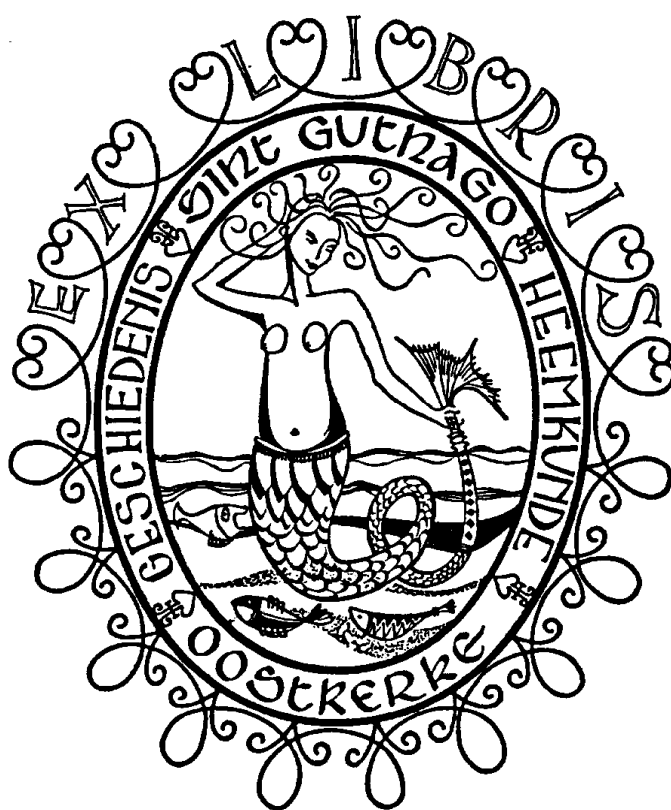

PB-PP
BELGIE(N)-BELGIQUE

Sint-Guthago Tijdingen

Maandelijks ledenblad van de
Geschied- en Heemkundige Kring

Sint-Guthago

Nr. 519

P209467

maart 2021

Lidmaatschapsbijdrage België : 25 euro op rekening : IBAN BE82 8601 0615 5768;
BIC code: SPAABE22 (Centea). Lidmaatschapsbijdrage buitenland : 30 euro.
Uitgever : Fons Theerens, Jan Devischstraat 109, 8300 Knokke-Heist
Postkantoor van afgifte: 8300 Knokke-Heist 1

Geschied- en Heemkundige Kring Sint-Guthago

Werkgebied : de Zwinstreek

Lid van Heemkunde West-Vlaanderen vzw

Maatschappelijke zetel : Fons Theerens, Jan Devischstraat 109,
8300 Knokke-Heist

Correspondentieadres : Caroline Terryn, Kasteelstraat 69, 8340 Moerkerke

Het Bestuur :

Erevoorzitters :

François baron van der Elst, Spegelsweg 2, 8340 Oostkerke

Eric Huys*, Vierscharestraat 31, 8340 Vijvekappelle, tel (050) 361877

eric.huys@skynet.be

Voorzitster :

Caroline Terryn, Kasteelstraat 69, 8340 Moerkerke, tel 050 500651

caroline.terryn@telenet.be

Ondervoorzitter, samenstelling St. Guthago Tijdingen en kringarchivaris :

Marc De Meester*, Waterstraat 2d, 8300 Westkapelle, tel (050) 627486

de.meester.marc@skynet.be

Secretaris :

Fons Theerens*, Jan Devischstraat 109, 8300 Knokke, tel (050) 625309

fons.theerens@knokke-heist.be

Penningmeesteres :

Nicole Vanden Weghe, Vissersstraat 22, 8340 Moerkerke, tel (050) 500180

Hoofdredacteur Rond de Poldertorens :

Noël Geirnaert*, Hugo Verrieststraat 5, 8000 Brugge, tel. (050) 336940

famgeirnaert@skynet.be

Verantwoordelijke abonnementen :

Marie Madeleine Rosseneu, Kastanjendreef 14, 8300 Knokke, tel(050)600552

Leden :

Karel Aernoudts, Koudekerkelaan 18, 8301 Heist, tel (050) 512352

Etienne Decaluwé, Keuvelhoekstraat 54, 8300 Knokke, (050) 601023

etienne.decaluwe@gmail.com

Bieke Hillewaert*, Vulderstraat 88, 8000 Brugge, tel (050) 311234

Thomas Hoeberigs, Knokkestraat 154, 8301 Heist, tel 0474 597158

thomas.hoeberigs@knokke-heist.be

Jan Hutsebaut, Berg 59, 9950 Waarschoot; jan.hutsebaut@damme.be

Jan Kamoen*, Vissersstraat 22, 8340 Moerkerke, tel (050) 500180

jankamoen@skynet.be

Jan Tilleman, Kleine Molenstraat 1A, 8380 Dudzele, tel 050 604135

jan.tilleman@telenet.be

Dirk Vancraeynest, Leopold I Laan 97, 8000 Brugge, tel. 0468309002

dirk.vancraeynest@gmail.com

* Zijn tevens lid van de redactieraad Rond de Poldertorens en St.-Guthago Tijdingen

Activiteiten Sint-Guthago afgelast tot en met juni 2021

De lezingen voorzien in maart en april, alsook de activiteiten (bezoeken) in mei en juni zijn helaas afgelast wegens de coronaproblematiek.

Hopelijk kan er in september opnieuw een activiteit georganiseerd worden. Dit zal dan bekend gemaakt worden in een van de volgende Tijdingen.

In memoriam Dirk Aernoudt

Op 9 februari 2021 is Dirk Aernoudt, ons voormalig bestuurslid uit Lissewege, overleden.

Dirk Aernoudt werd geboren te Brugge op 22 april 1947. Hij was gedurende verscheidene jaren bestuurslid van onze kring en auteur van een aantal artikels in Rond de Poldertorens. Ook voor de Tijdingen bezorgde hij een aantal bijdragen.

Er werd van Dirk afscheid genomen in besloten kring tijdens een uitvaartliturgie in de Onze-Lieve-Vrouw-Bezoekingskerk te Lissewege. Dirk vindt zijn laatste rustplaats onder zijn geliefde kerktoren te Lissewege.

De bestuursleden van de Sint-Guthago kring betuigen aan zijn echtgenote Katrien Theerens en de familie hun oprechte deelneming.

Een uitgebreidere bio- en bibliografie van Dirk Aernoudt zal gepubliceerd worden in een van de volgende nummers van Rond de Poldertorens.

Immaterieel erfgoed: pompboren

Het in de lengte doorboren van boomstammen is een technisch hoogstandje in de houtbewerking, waarvoor grondige hout- en materiaalkennis vereist is. Uitgeholde stammen werden van oudsher gebruikt voor allerlei toepassingen, zoals houten waterleidingen en een houten beerpomp. Een belangrijke toepassing is de waterpomp. Die trof je eeuwenlang op heel wat boerenerven aan, nabij de woning maar evengoed op het dorpsplein of zelfs in de binnenstad. Dergelijke houten pompen waren essentieel in het dagelijkse leven, om drinkwater voor mens en dier te winnen, eten te bereiden, voor de vaat, voor de schoonmaak, maar ook voor allerlei beroepsactiviteiten. Houten waterpompen verschaften zeer fris en helder water, indien ze zorgvuldig vervaardigd en geplaatst waren.

Door de opkomst van metalen pompen en leidingen in de negentiende eeuw werden steeds minder houten exemplaren gemaakt. Na de algemene verspreiding van drinkwaterdistributie in de tweede helft van de twintigste eeuw, ging het gebruik van waterputten en -pompen snel achteruit en raakten ze massaal in verval. Velen zijn nu afgedekt of gesloopt. Samen met het bouwkundig erfgoed, is ook de kennis die verband houdt met het boren, plaatsen en gebruiken van houten waterpompen snel verloren gegaan.

De specifieke uitrusting van de pompboorder bestond hoofdzakelijk uit handwerktuigen om de boomstam te doorboren, de lange lepel- en schulpboorijzers met kruk en allerlei verlengstukken en verbredingen aan het boorijzer. Oorspronkelijk werden deze bijzondere boren door de lokale smid vervaardigd. Tot de booropstelling behoren ook schragen, een bok, gereedschap om de stam vast te zetten (woelhout) en meettuigen (smetlijn).

Er komen echter nog heel wat andere bewerkingen kijken bij de vervaardiging van een houten pomp. Daartoe hanteerde de pompboorder diverse reeksen handwerktuigen of hij riep de hulp in van een specifiek vakman. Denk maar aan het gereedschap om de

stam om te hakken, te vervoeren en te beslaan. Als hij de onderdelen voor het binnenwerk zelf draaide, hanteerde de pompboorder een draaibank met bijhorend gereedschap. Voor het graven en bouwen van een nieuwe waterput werd de hulp ingeroepen van een putgraver of een metselaar.

Het beroep van pompboorder is een beroep dat bijna helemaal uit ons collectieve geheugen is gewist.

*Pompboren: een stam wordt in de lengte uitgehold.
© 2021 immaterieelerfgoed.be*

Het MOT (Museum voor de Oudere Technieken in Grimbergen) wil met het delen van de kennis over de pompboorder dit klein erfgoed met een grote historische, landschappelijke en technische waarde opwaarderen. Voor het overlijden van de 97-jarige pompboorder Oscar De Wagter kon het MOT op de valreep zijn verhaal optekenen. Om de techniek alsnog te documenteren, zette het museum een uniek experiment op rond het boren van een houten waterpomp. Het verslag van het project is na te lezen op de website (www.mot.be) en het hele proces van het pompboren staat op het YouTube-kanaal van het museum.

Uit: Nieuwsbrief over immaterieel-erfgoed, 28/10/2020 van Werkplaats immaterieel erfgoed

Werkplaats immaterieel erfgoed

Werkplaats immaterieel erfgoed is de organisatie voor immaterieel erfgoed in Vlaanderen. Deze organisatie zet zich in om de kracht van immaterieel erfgoed in het hart van hedendaags en divers samenleven tevoorschijn te halen en te versterken. Zij zijn er voor al wie rond immaterieel erfgoed in de weer is. En mét al wie er mee de schouders onder zet: in de erfgoedsector en ver daarbuiten, in binnen- en buitenland. Werkplaats immaterieel erfgoed is een UNESCO-geaccrediteerde ngo die mee wil zorgen voor de levendige tradities en praktijken van morgen, met een aanpak vol samenwerking, kruisbestuiving en met telkens actuele invalshoeken.

Als hét aanspreekpunt rond immaterieel erfgoed in Vlaanderen, willen ze zo veel mogelijk immaterieel erfgoed in de kijker zetten en samen met de Vlaamse overheid, beheren ze de website immaterieelerfgoed.be. Werkplaats immaterieel erfgoed voorziet vragenuurtjes, organiseert (netwerk)evenementen, faciliteert stages, werkt aan kennisopbouw en -deling, enzovoort.

Werkplaats immaterieel erfgoed is bereiken via info@werkplaatsimmaterieelerfgoed.be of via het contactformulier op de website <https://immaterieelerfgoed.be/nl>

Tentoonstelling “Kindertijd in de belle époque”

Beleef de kindertijd in de belle époque. Deze tijdelijke expo loopt tot de paasvakantie 2021. Je ontdekt er hoe kinderen anno 1900 leefden. Wat waren hun favoriete spelletjes, met welk speelgoed speelden ze, hoe zag de kindermode er toen uit...? Het Huis van Alijn in Gent, Eperon D’Or in Izegem, Vives Spellenarchief,

Gemeente De Haan en privéverzamelaars werkten mee aan de tentoonstelling. De tijdelijke expo is opgebouwd binnen de permanente collectie van het Belle Epoque Centrum, Elisabethstraat 24 te 8370 Blankenberge. Tel.: 050 636 640; e-mail: belle.époque@blankenberge.be

© Lokaal Bestuur Blankenberge

© Lokaal Bestuur Blankenberge

Wil je het Belle Epoque Centrum bezoeken? Vergeet dan zeker niet te reserveren en hou ook rekening met de coronamaatregelen. Een online ticket voor een bezoek aan het Belle Epoque Centrum kan geboekt worden via de website www.belleepoquecentrum.be/tickets Er worden geen tickets verkocht aan de balie.

Nieuwe publicatie

De Belgische Marine sedert 1946. Een geschiedenis

Wetenschappelijk Comité 75 jaar Koninklijke Belgische Marine, onder leiding van Professor em. Dr. Christian Koninckx, erevoorzitter van de Belgische Marine Academie

Een brok Belgische militaire geschiedenis

In 1946, na het einde van de Tweede Wereldoorlog, wordt in België een permanente militaire marine opgericht. Oorspronkelijk als Zeemacht genaamd wordt zij nadien herdoopt tot Marine en kort daarna tot component Marine.

Dit boek schetst 75 jaar van het bestaan en de ontwikkeling van de Belgische Marine in de greep van de belangrijkste gebeurtenissen van de recente wereldgeschiedenis.

Het is rijkelijk gedocumenteerd en plaatst de geschiedenis van de Belgische marine in een breed perspectief, waarbij de mijlpalen van het verleden in herinnering worden gebracht, terwijl als slot toch ook naar de evolutie in de toekomst wordt gekeken.

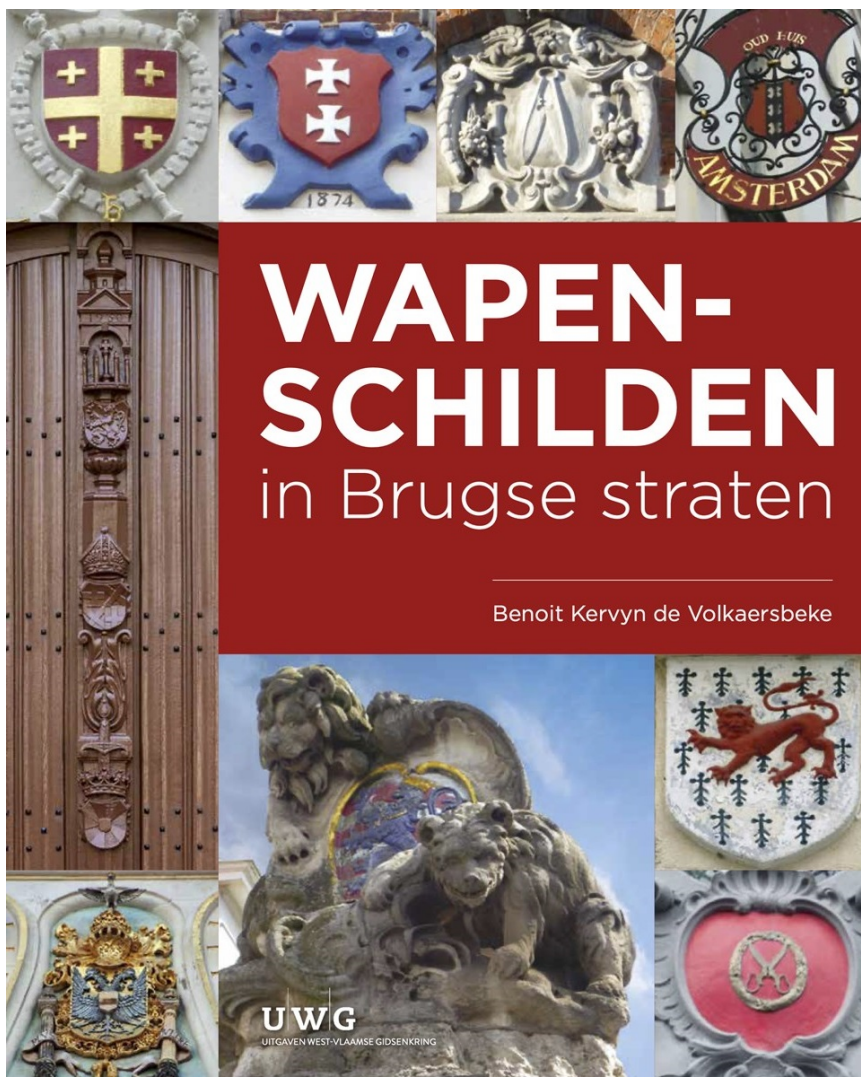
Het boek telt 272 pagina's en is uitgegeven bij Uitgeverij Lannoo.
ISBN: 9782390251491

Nieuwe publicatie

Wapenschilden in Brugse straten

Auteur: Benoit Kervyn de Volkaersbeke

Wapenschilden zijn ontstaan als herkenbaar teken op het vroegmiddeleeuws slagveld. Vanaf de latere middeleeuwen evolueerden ze als een uitdrukking van gezag en van identiteit. Overheden, gezagsdragers, families, geestelijken, vreemde naties, ambachten, instellingen en verenigingen maken er dan ook gretig gebruik van. Meer dan 200 wapens en andere heraldische emblemen sieren gebouwen en monumenten verspreid over de stad Brugge, elk met hun verhaal. Naast de reden waarom ze daar prijken, geeft de auteur de correcte beschrijving van elk wapen.

Beroepshalve is Benoit Kervyn de Volkaersbeke verbonden bij Musea Brugge als consulent religieus erfgoed. Hij is lid van de Stedelijke Commissie voor Graftekens van Brugge. Hij gidst als stadsgids en is aangesloten bij Gidsenkring Brugge Hello Bruges. Bij CVO Spermalie doceert hij voor de gidsenopleiding. Tussen 1988 en 2017 was hij de algemene coördinator van de Brugse Heilig Bloedprocessie.

Het boek telt 274 blz. en is overvloedig geïllustreerd met foto's van oude handschriften, van schilderijen en van details die we op straat kunnen zien. Het bevat tevens een uitgebreide index. "Wapenschilden in Brugse straten" is uitgegeven door de West-Vlaamse Gidsenkring. Het is verkrijgbaar in de boekhandels.

De fotocollectie van Museum Sincfala blijft aangroeien

Na vele jaren is de online raadpleegbare fotocollectie van Museum Sincfala uitgebreid tot bijna 15.000 foto's. Jaar na jaar breidt deze deelcollectie uit dankzij vele schenkingen en aanwinsten. Niet enkel de foto-identificatie momenten die sedert 2009 in Knokke-Heist plaatsvonden maar vooral ook door het werk van vele vrijwilligers en de medewerkers van de dienst Erfgoed, werd alle informatie nauwkeurig opgeslagen en tot op vandaag aangevuld, uitgebreid en beetje per beetje gepubliceerd.

Nu kan je op een eenvoudige manier de fotocollectie online doorzoeken op basis van kernwoorden. Zoek je een foto van een visserschip, een boerderij, een gebouw, of een thema? Waag een kans ... misschien vind je wel wat je zoekt.

Je kan de fotocollectie raadplegen op:

https://www.sincfala.be/museumcollectie/collectie?cck=collectieitems&art_title=&collectienaam=Audiovisuele+materialen&rubrieknaam=Fotografisch+materiaal&onderrubrieknaam=Fotos&zoek_op_een_trefwoord=&search=collectieitems&task=search

© Museum Sincfala, Knokke-Heist

Daarnaast blijven de medewerkers niet bij de pakken zitten want op dezelfde pagina kan je reeds meer dan 43.000 voorwerpen, documenten, kaarten, prentbriefkaarten, cartoons, enz. ... uit de collectie online raadplegen.

Een startpunt voor onderzoekers, studenten en vooral ook een plezier voor al wie even wil terugblikken in het rijke verleden van Knokke-Heist.

© Museum Sincfala, Knokke-Heist

Uit: KH Vandaag. De nieuwsbrief van de gemeente Knokke-Heist, 12 januari 2021

De strandbloemetjes buitenzetten erkend als immaterieel erfgoed

Wie heeft er als kind geen strandbloemen verkocht aan zee? Het is een unieke traditie aan onze kust en het is nu ook door de Vlaamse

overheid officieel erkend als immaterieel erfgoed. Dit kleurrijk handeltje in papieren bloemen speelt zich af op het strand van alle Belgische kustgemeenten. Iets gelijkaardigs komt niet voor in het buitenland.

Betalen met couteaux

Tijdens de zomermaanden maken heel wat kinderen samen met hun (groot)ouders bloemen in crèpepapier. Ze zetten daarna een kraampje op het strand en ruilen de bloemen voor schelpen. Welke schelpen dat zijn, verschilt van gemeente tot gemeente. In Knokke-Heist is het betaalmiddel het bekende zaagje, beter gekend als de "couteau" in het Algemeen Beschaafd Knokke-Heists.

Hoe is het ontstaan?

Hoe het strandbloemenspel ontstond, is onduidelijk. Het begon in de jaren 1920 en werd daarna van generatie op generatie doorgegeven. Vooral de opkomst van het massatoerisme na de tweede wereldoorlog zorgde voor meer spelende kinderen aan de kust en dus ook voor een toename van strandbloemenwinkeltjes.

Kinderen leren bij

"Het is belangrijk dat de traditie kan worden voortgezet omdat de kinderen er heel veel van leren", zegt Triene Vandenbussche van de vzw Kusterfgoed: "De kinderen leren hierbij heel wat skills. Zo raken ze niet alleen bedreven in verkooptechnieken en prijssetting, maar leren ze ook communiceren met kinderen die een andere taal spreken. De strandbloemenverkoop is dus niet alleen een traditie die de verschillende generaties binnen een familie verbindt, maar die ook kinderen van verschillende achtergronden samenbrengt."

Vlaamse Inventaris van Immaterieel Cultureel Erfgoed

Dankzij de aanvraag van Kusterfgoed, krijgt deze traditie een plaats op de Inventaris Vlaanderen van het Immaterieel Cultureel Erfgoed. Daarop staat bijvoorbeeld ook het garnaalvissen met paarden in Oostduinkerke of de Last Post in Ieper.

Uit: KH Vandaag. De nieuwsbrief van de gemeente Knokke-Heist, 15 januari 2021

STRAND IN BLOEI

www.kustergoed.be

verbindt

blankenberge

Vlaanderen
verbeelding werkt

*Strandbloemenkraampje in Heist, 1931
(uit: "Strand in bloei of hoe de strandbloemen groeien aan onze kust", Erfgoedcel
Kustergoed, 2020; uitgave in het kader van het gelijknamige project over de
strandbloementraditie aan de Belgische kust, p.2)*